

SILMÄNKÄÄNTÄJÄ

Taikuri Joni Pakanen ei loihdi kania silinteristä, mutta häikäisee silti tempuillaan. Teksti Laura Friman | Kuvat Minna Kurjenluoma

Kaikki alkoi lasten taikurilaatikosta. Kun seitsemänvuotias serkku raotti lahjaksi saamaansa tempupakettia, oululainen pikkupoika oli kerrasta myyty. Serkkuset perehtyivät laatikon sisältöön huolella ja alkoivat treenata pikutemppeja yhdessä. Kun **Joni Pakanen** vielä kouluvuosinaan tutustui sirkuskoulussa taikuuteen hurahaneisiin poikiin, polku oli sinetöity: yhteinen taikuriryhmä esiintyi pian lastenkutsuilla.

Nyt Pakanen on helsinkiläistynyt ammattilainen, jolle toimeentulon hankkiminen taikuudella ei enää ole tempu eikä mikään. Silmänkääntötempuista ja illuusioista on tullut leipätyö ja Pakasesta teatterilavojen, yritysten tupaantuliaisten, vuosijuhlien ja pikkujoulujen ohjelma-numero. Mutta millaista taikurin arki oikeastaan on? Toisinaan aplodeja ja prameita tilaisuuksia – toisinaan konttoripuurtamista.

”Glamour on kaukana niistä työpäivistä, kun kökötän setvimässä sähköposteja”,

Joni Pakanen tunnustaa. Pakasen työhuone sijaitsee hänen kotonaan, 60 neliön kerrostaloasunnossa, jonka hän jakaa avopuolionsa kanssa.

”Samalla aivot kuitenkin raksuttavat, ja kirjaan ylös ideoita uusiin ohjelmanumeroihin.” Pakasen työhuone ei myöskään näytä aivan tavalliselta. Perheen parissa sitä kutsutaan luolaksi.

Esiintyminen muodostaa 80 % illuusiosta, itse tempu vain 20 %.

”Puoliso haluaisi välillä laittaa sosiaaliseen mediaan kuvia kaoottisen luolani omituisista kapistuksista. Minulle ne ovat arkipäiväisiä työvälineitä.”

SAA NAURAA!

Vuosikymmeniä vanhat stereotyyppit istuvat sitkeässä. Pakasta huvittaa, että yritystilaisuuden yleisö saattaa yhä hämmästyä, kun taikuri ei ilmestykään lavalle

frakissa ja silinterissä ja taio hatustaan esiin valkoista kania. Tämä ei tarkoita, että moderni taikuri tempuilisi arkirytyissä. Suomalainen ammattitaikuri luottaa yleensä siistiin pukuun ja bisneslookiin siinä, missä jenkki-kollegat irrottelevat glitterillä ja paljeteilla.

”Tykkään ujuttaa esiintymisasuihini pieniä jujuja ja leikkiä asusteilla”, Pakanen kertoo. Esimerkiksi mies valitsee kravattisolmukkeita, joissa on sopivasti maagisuutta.

Tempun tekninen osuus kokonaisvai-kutelmasta on yllättävän pieni: Pakanen arvioi, että välillä esiintyminen muodostaa 80 prosenttia illuusiosta, itse tempu vain 20. Vaikka hienomotoriikka täytyy hioa huippuunsa, olennaisinta on osata ennakoita katsojien reaktioita. Tempun jalostuvat testikertojen myötä. Kohderyh-män tarkkanäköinen lukeminen on osa kerrytettyä ammattitaitoa. Tempun teho on helppo lukea yleisön kasvoilta.

”Ihmisillä on monia tapoja reagoida taikuuteen”, Pakanen kertoo. ”Toiset muuttuvat pikkulapsiksi ja kikattavat hysteerisesti, toiset taas menevät aivan tolaltaan

Illuusiot vaativat valoa juuri oikeasta kulmasta.

ja uskovat pahuuden voimien liittyvän yhtälöön. Usein joku ottaa yhteyttä vielä seuraavana päivänä ja kertoo jääneensä pohtimaan, miten tietty tempu tehtiin.”

Pakanen vinkkaa usein yleisölle, että häneen saa olla yhteydessä, mikäli tempun toteutus askarruttaa liikaa. Taikuri saattaa paljastaa jipponsa, jos jonkun yönet ovat pähkäilyn johdosta koetuksella. Katsoja saa myös päättää itse, uskooko taikuuteen vai ei.

”Harjoitan itse koomista taikuutta, eli esityksissäni saa nauraa. Toivon kuitenkin, että pystyn tarjoamaan kullekin katsojalle myös henkilökohtaisen kokemuksen – en

välttämättä ylikuonnollista elämystä, mutta jotakin selittämätöntä.”

NUKKUMATIN HOUSUISSA

Loppuvuodesta Joni Pakanen nähdään Tanssiteatteri Hurjaruuthin Talvisirkuksessa, jonka teemana on uni. Pakanen toimii esityksessä nukkumattimaisena keskushahmona, joka taikoo tanssijoille ja sirkustaiteilijoille mitä mielikuvituksellisimpia unia. Vaikka unimaailmassa ollaan, Kaapelitehtaan Pannuhallissa luikertelee satoja metrejä lamppuketjua ja useita kilometrejä sähköjohtoa. Valonlähteitä on noin tuhat.

JONI PAKASEN ENERGIANSÄÄSTÖNIKSIT

1. ”Sammutan valot kotona vaihtaessani huonetta. Taikuri ei aina tarvitse valoja ollenkaan: pimeässä voi kätevästi treenata sokkona tehtäviä temppejua!”
2. ”Teen paljon paperitöitä kotona, joten tietokone hyrrää usein päällä. Olen ajastanut sen kytketymään kolmen minuutin kohdalla virransäästötilaan. Näin sähköä ei kulu turhaan ajatustauoilla.”
3. ”Syyllistyn toisinaan lämpimällä vedellä läträämiseen. Suihkujen lämpötilaan ja keston kannattaa kiinnittää huomiota. Vettä ei voi kuluttaa valtoimenaan.”

Tänä vuonna Joni Pakanen on mukana Tanssiteatteri Hurjaruuthin Talvisirkuksessa.

Taikurin työssä valo on tärkeä elementti.

”Valon avulla voi luoda kiinnostavia illuusioita. Käytän monessa tempussa varjoja hyväkseni. Niillä voi tehostaa esitystä tai luoda näköharjoja.”

Taikuri saattaa liikuttaa esimerkiksi korttipakkaa pöydällä niin, että hänen varjonsa liikuttaa kortteja – Pakanen ei siis itse koske pakkaan ollenkaan. Tällaiset illuusiot vaativat valoa juuri oikeasta kulmasta.

Talvisirkuksen jälkeen tie on avoin. Joni Pakanen ei aseta uralleen liian tarkkoja tavoitteita: miehen toiveissa on yksinkertaisesti kehittää itseään ja taitojaan jatkuvasti. Jokaisesta kiinnostavasta projektista oppii uutta. Vileimmissä unelmissa välkyy pysyvämpi esiintymispaikka: kenties oma taikateatteri tai taikaravintola – uuvuttavaa kiertue-elämää kun ei jaksakaan loputtomiin.

Tärkeintä on kuitenkin, että työtä määrittävät kaiken aikaa ilo ja innostus.

”Kuulostaa hassulta, mutta minusta nukkuminen on aikamoista ajanhukkaa”, Pakanen nauraa.

”Olen sen verran intohimoinen työni suhteen, että illalla sänkyyn mennessä toivon, että olisi jo aamu. Pääsisi taas ideoimaan ja harjoittelemaan.” ■